

Tekst: Wilfred Hermans

Vader en zoon Van der Staaij

Over liefde, ouder worden
en jeugdig kattenkwaad

Om het gesprek met ouderen op gang te helpen, ontwikkelde Pro Life 52 Generatiekaartjes. Deze gaan over onderwerpen als geloof, opvoeding, relaties en afscheid nemen. SGP-voorman Kees van der Staaij neemt met zijn vader de proef op de som. 'U hield wel van de knuppel in het hoenderhok; ik ben meer een diplomaat.'

Kees (51) komt uit een gezin van 5 kinderen. Zelf heeft hij met zijn vrouw Marlies 2 geadopteerde kinderen, Michaël (19) en Camila (17). Vandaag is hij op bezoek bij zijn vader. Elke woensdag- en zaterdagmorgen bellen ze met elkaar. Kees: 'Die gesprekken geven mij tegelijk de gelegenheid om voeling te houden met wat er in de maatschappij leeft. Ik kan mijn vader gerust vragen wat hij bijvoorbeeld vindt van het aanbieden van excuses voor ons koloniaal verleden.'

Arie van der Staaij (78) knikt. Hij volgt wat zijn zoon zoal doet en zegt, en steekt daarbij z'n kritische mening niet onder stoelen of banken. 'Ik vond zijn kerstboodschap iets te algemeen. Hij wilde iedereen bereiken, dat snap ik ook wel.'

Kees: 'Mijn vader praat je niet naar de mond, dat weet en waardeer ik. Maar hij kan ook zomaar een appje sturen met: "Goed gedaan, dat debat!" Dan ben je ruim 50 en vind je dat tóch nog leuk.'

Generatiekaartje Jeugd: Wat deed u als kind in uw vrije tijd?

Arie: 'Ik ging met mijn ouders naar gezelschappen. Daar vertelden mensen elkaar wat God voor hen betekende of gedaan had. Een man vertelde zo jaloersmakend over zijn bekering dat ik hem achteraf vroeg: "Meneer, kan ik ook nog bekeerd worden?" Hij zei: "Kind, het kon voor mij, het kan voor iedereen." Zoiets blijft je bij.' Kees: 'We kregen thuis altijd veel mee van het geloofsleven van opa en oma.'

Kees: 'Hoe speelde u eigenlijk?'

Arie: 'Ik damde en deed buiten het tollenspel. En ik hield duiven; dat vond ik een tijdje zelfs belangrijker dan studeren. Mijn vader vond dat prima, maar zei wel: "De middelbare school maak je af." Daar ben ik hem nog dankbaar voor.'

Krijtjes

Kees: 'Op een van de kaartjes staat de vraag: wat kreeg u vroeger voor verjaardagscadeautjes? Daar ben ik wel benieuwd naar!'

Arie: 'Ik kreeg meestal niets. In een

'Ik zei altijd: "Houd geen meisjes voor de gek."'

Arie van der Staaij

arbeidersgezin kreeg je geen dure cadeaus voor je verjaardag. Ik heb het ook nooit gemist. Wel was er frisdrank.'

Kees: 'En botste u weleens met uw ouders?'

Arie: 'Het klinkt misschien gek, maar nee. Je had gewoon respect voor je ouders. Trouwens, mijn vader overleed op 58-jarige leeftijd aan een hersenbloeding, nadat hij afscheid van mijn moeder, mijn zus en mij had genomen.'

Kees: 'Hebt u het daar nooit moeilijk mee gehad, dat u niks meer met uw vader kon bespreken?'

Arie: 'Zeker wel. Maar het hielp dat hij me normen en waarden heeft bijgebracht die me altijd zijn bijgebleven. Ik nam op de kleuterschool eens stiekem krijtjes mee naar huis. M'n vader zei: "Dit kan niet, die gaan we terugbrengen!" Ik zie nóg voor me hoe we samen naar de juf gingen ... Sindsdien heb ik nooit meer iets ongevraagd meegenomen.'

Kees, was jij vroeger ook zo ondeugend?

Kees: 'Ik weet nog wel dat er een tankstation was waar heerlijke karamelrepen werden verkocht. Daar ging mijn zendingsgeld weleens naartoe. Door de tranen van mijn moeder ben ik gaan beseffen hoe verkeerd dat was. Ik zie haar gezicht nog voor me ... Verder was het vooral kattenkwaad. Ik heb tijdens mijn middelbareschooltijd weleens een conducteurshokje opengemaakt en reizigers toegesproken via de intercom: "We naderen nu station Den Dolder, maar u wordt verzocht niet uit te stappen." Later bleek dat een lerares van mij ook in die trein zat, waarna ik straf kreeg.'

Arie: 'Ik herinner me ook nog dat Kees op een gegeven moment bovenop de schoorsteen de krant zat te lezen. Vond-ie wel interessant. Het *Reformatorisch Dagblad*, weet je dat nog?'

Kees, met zijn kenmerkende pretogen: 'Nee, dat was *Trouw*.'

Arie: 'Ha! Nog erger. Trouwens, Kees had een groot rechtvaardigheidsgevoel. Hij heeft eens een oudere jongen flink beetgepakt omdat die brugpiepertjes pestte.'

Generatiekaartje Relatie: Wat is het mooiste dat jullie samen beleefden?

Arie: 'Toen Kees 29 jaar was, stond hij nummer 3 op de verkiezingslijst. In de verkiezingstijd kregen hij en Marlies het nieuws dat ze medisch gezien geen kinderen konden krijgen. Ingrijpend en schokkend natuurlijk. Die week bleek dat de SGP 2 zetels zou krijgen. Kwart voor 3 ging de telefoon – ik vergeet het niet meer: "Pa, ik ben tóch Kamerlid geworden." Er was een tellingsfout gemaakt. Kees is helemaal niet zo emotioneel aangelegd, maar hij zei: "Het is alsof God heeft gezegd: je kunt dan geen kinderen krijgen, maar dit is jouw plaats." Dat Kamerlidmaatschap heeft-ie altijd als roeping ervaren.'

Generatiekaartje Relatie: Wat is echte liefde?

Arie: 'Dat vind ik een mooie vraag.' Kees, na even denken: 'Het goede voor de ander zoeken, zonder je af te vragen wat je terugkrijgt. Terwijl: als je het goede voor de ander zoekt, is de vrucht vaak dat je er alsnog veel voor terugkrijgt.'

Arie: 'Ik las in de Bijbel hoe Jehu ijverde voor de Naam des Heeren, maar desondanks met zijn eigen eer bezig was. Daarna heb ik mijn activiteiten weleens onder de loep genomen. Gaat het hierbij om je eigen eer, of Gods eer?'

Hebt u Kees weleens liefdesadvies gegeven?

Arie: 'Meestal ontstonden die gesprekken vanzelf. Als ik echt eens wilde praten, nam ik de kinderen meestal mee in de auto. Ik liet ze vrij in hun keuze, maar zei altijd wel: "Houd geen meisjes

voor de gek. En wek geen verwachtingen die je niet waar kunt maken." Daar hebben de jongens zich altijd aan gehouden.'

Kees, lachend: 'Ik weet niet of u alles weet, maar dat hoeft ook niet. U noemde trouwens weleens namen die wat u betreft op

het lijstje mochten. Maar dat viel bij mij natuurlijk niet in goede aarde. Ik was niet echt geïnteresseerd in dat lijstje.'

Arie veert op. 'En toch is-ie met iemand getrouwd die op mijn lijstje stond, haha!'

Generatiekaartje Afscheid: Van wie vond u het het moeilijkst om afscheid te nemen?

'Ruim 40 jaar geleden is mijn moeder overleden', vertelt Arie. 'De laatste nacht was ik bij haar. Ik vroeg haar wat ze wilde zingen. Ze zei: "Van Gods goedertierenheid, meer weet ik niet." Ik zei: "Meer hoeft je ook niet te weten." Daarna heb ik haar ogen dicht mogen drukken. Dat zijn dingen die je niet meer vergeet. Ik hoop dat de herinnering aan mij ook zo mooi mag zijn.'

Kees: '10 jaar geleden overleed mijn moeder. We zagen het aankomen. Ik

Pro Life Generatiekaartjes

Wilt u ook het generatiespel ontvangen? Vraag deze dan aan via prolife.nl/generatiekaartjes. Het kost u niets.

stelde mezelf de vraag: wil ik nog iets met m'n moeder doen zolang het kan? Ja, samen uitgebreid lunchen. Dat deden we nooit. Door deze ervaringen beseft ik hoe kwetsbaar het leven is.'

Arie: 'Ik had altijd de norm, richting ma, maar ook richting jullie: we gaan nooit boos slapen, want je weet niet of je nog wakker wordt. Ruzie moet je uitpraten!' Kees: 'Tegelijk moet je ervoor zorgen dat er niet eerst van alles uit de weg moet worden geruimd op het moment dat iemand ziek wordt. Dat heb ik met mijn moeder en later ook met mijn kinderen besproken.'

Generatiekaartje Ouder worden: Wat vindt u moeilijk aan ouder worden?

Kees: 'Door de discussie over voltooid leven ben ik feller geworden op het uitsluiten van ouderen. Vroeger was het ook in onze achterban normaal dat je na je 70^e afzwaaide. Dat hoor ik pa ook weleens zeggen. Maar het effect is dat je als oudere al snel het gevoel kunt krijgen: waar leef ik nog voor? Dus toen u vroeg of u nog in een raad van toezicht van een verpleeghuis zou gaan zitten, heb ik dat juist aangemoedigd. Hebt u er plezier in en bent u gezond? Doe het lekker!'

Arie: 'Eens. Maar als ze zeggen: "Wanneer gaat die oude man weg?" ben je te laat.'

Kees: 'Hoe kijkt u naar fysieke aftakeling, iets wat in uw generatie toch aan de hand is?'

Arie: 'Ik zit daar niet zo mee. Ik ben nog van de oude stempel, ik laat me verzorgen door m'n vrouw. Kees pakt dat beter aan.'

'Al wordt u dement, voor mij blijft u dezelfde.'

Kees van der Staij

Hij kan koken, ik niet. En m'n vrouw zegt dat ik het ook nooit leer. Daar zit ik niet mee, Tafeltje Dekje is perfect. En toen mijn eerste vrouw stierf, heeft de Heere me laten zien dat Hij voor me zou zorgen – Hij gaf me een nieuwe vrouw. Wél hoop ik dat ik bewaard word voor dementie, want dat vind ik iets heel ergs.'

Kees: 'Ik vind dat minder erg, al begrijp ik de moeilijkheid. Maar al wordt u dement, voor mij blijft u dezelfde.'

Welke familietraditie willen jullie in stand houden?

Kees: 'Wat mij betreft op vaste momenten contact zoeken. Ook als ik in het buitenland zit of tijdens vakanties. Nu mijn zoon op kamers zit, bel ik elke woensdag even om te vragen hoe het gaat. Hij vindt dat ook een mooie traditie.'

Arie: 'Openheid en eerlijkheid vind ik ook belangrijk, met elkaar in gesprek blijven. Dat kun je niet opleggen, het moet een beetje vanzelf gaan.'

Kees: 'Klopt. En als dat soms kleine irritaties met zich meebrengt, moet je daar niet bang voor zijn. Want als je alles kunt zeggen en weet wat je aan elkaar hebt, geeft dat een gevoel van geborgenheid.' ●